

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Primair Onderwijs
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie

Bijlagen

1

1114418

Datum 13 december 2016

Betreft Uitkomsten eerste fase CBS-onderzoek Herziening gewichtenregeling
primair onderwijs-Fase I

In mijn brief aan uw Kamer van 20 januari 2016 heb ik de huidige knelpunten in de gewichtenregeling beschreven.¹ Toen heb ik aangekondigd dat het CBS in 2016 onderzoek zal doen naar een nieuwe indicator voor de gewichtenregeling. Hiermee worden de uitvoeringsproblemen opgelost en wordt de voorspelkracht van de huidige indicator verbeterd. Het is de bedoeling dat de indicator ook zal worden gebruikt als basis voor de verdeling van de middelen voor het gemeentelijk onderwijsachterstanden beleid (goab). Met dit onderzoek geef ik invulling aan de motie Yücel.² Uw Kamer heeft daarin de regering verzocht om een betere en dynamischere maatstaf te laten ontwikkelen in samenwerking met het vve-veld, de gemeenten en de wetenschap met als doel een beter bereik van kinderen met een risico op (taal)achterstand in elke gemeente.

Als bijlage bij deze brief stuur ik u het tussenrapport van het CBS-onderzoek. Het onderzoek wordt begeleid door een externe begeleidingsgroep.³ In de vervolgfase worden de resultaten vertaald naar een voorspelmodel voor de invloed van omgevingskenmerken op de onderwijsprestaties van leerlingen.⁴ Deze fase is inmiddels vergevorderd. Begin januari 2017 rond het CBS haar onderzoek en de eindrapportage af. Ik verwacht u kort daarna het rapport te kunnen zenden en wil dan met uw Kamer - op die basis – spreken over de nieuwe CBS-indicator en de verwerking daarvan in de bekostiging van het onderwijsachterstandenbeleid.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 27 020, nr. 65

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 34 242, nr. 7

³ Deze begeleidingsgroep bestaat uit 5 wetenschappers met expertise op het onderwerp of op de onderzoeksmethode van dit onderzoek, en daarnaast uit vertegenwoordigers vanuit het SCP, CPB, de PO-Raad, de VNG, de Inspectie van het Onderwijs en OCW.

⁴ In het onderzoek wordt de volgende definitie van een onderwijsachterstand gehanteerd: 'leerlingen die door een ongunstige economische, sociale of culturele omgeving (m.n. de thuissituatie) op school slechter presteren dan ze bij een gunstiger situatie zouden kunnen' (Kloprogge en de Wit 2015). De begeleidingsgroep onderschrijft deze definitie.

Ik ben verheugd dat het onderzoek naar de nieuwe indicator voorspoedig verloopt en ik ben positief over de mogelijkheden die de nieuwe indicator biedt om de bekostigingsregelingen voor het goab en oab te verbeteren.

Hoewel het onderzoek van het CBS nog niet volledig is afgerond laten de resultaten zien dat met een reeks van geselecteerde omgevingskenmerken een sterke voorspelling gedaan kan worden van de onderwijsachterstanden van kinderen uit de doelgroep. Aan de hand van deze omgevingskenmerken kunnen voorspellingen worden gedaan die beduidend beter zijn dan met de huidige indicator mogelijk is. Dat komt omdat rekening wordt gehouden met specifieke omgevingskenmerken, zoals de verblijfsduur van ouders in Nederland en of in een gezin sprake is van bijvoorbeeld financiële problemen. Dat laatste heeft een negatief effect op de gezinsstabiliteit wat weer niet goed is voor de leerprestaties van kinderen.

Deze CBS-uitkomsten zijn de basis voor de nieuwe indicator voor het onderwijsachterstandenbeleid. Het CBS baseert haar voorspellingen op de gegevens die zij centraal beschikbaar heeft. Scholen hoeven daarom geen gegevens meer te verzamelen bij de ouders om daarmee vervolgens leerlinggewichten mee vast te stellen. In het huidige systeem is dat een omslachtig proces waarin snel fouten werden gemaakt. Met de invoering van de nieuwe indicator kunnen de controles op de gewichtenregeling waar scholen veel hinder van ondervonden, volledig komen te vervallen.

Dit resultaat is mede te danken aan de goede samenwerking tussen het CBS en de verschillende wetenschappers en deskundigen in de begeleidingsgroep. In juni 2016 hebben medewerkers van het CBS uw Kamer in een briefing geïnformeerd over de uitkomsten van de eerste fase van het onderzoek. Zij zijn graag bereid om ook een briefing te verzorgen over de tweede fase van het onderzoek. De tweede briefing is een gelegenheid om het CBS nadere vragen te stellen over de onderzoeksresultaten.

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker